

Tisková zpráva – Kulatý stůl k otázkám dekubitů – termín 16. 11. 2022

Desáté setkání s názvem „Kulatý stůl k problematice prevence, sledování a léčby dekubitů v České republice“, které pravidelně organizuje Ministerstvo zdravotnictví ČR, probíhalo ve slavnostních prostorách Benediktinského opatství Panny Marie a sv. Jeronýma v Emauzích.

Mgr. Alice Strnadová, MBA, ředitelka Odboru ošetřovatelství a nelékařských povolání, hlavní sestra ČR, PhDr. Mgr. Michaela Hofštetřová Knotková, ředitelka NCO NZO, Mgr. Nina Müllerová, manažerka kvality FN Plzeň a zástupce České asociace sester, prof. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D., Ústav zdravotnických věd, proděkanka pro nelékařské studijní programy a informační technologie LF MU Brno a vedoucí oddělení hodnocení kvality ÚZIS a prezidentka EPUAP připravily přehled dosavadních aktivit a je rovněž výzvu k odborné i laické veřejnosti pro připomenutí **Světového dne STOP dekubitům, který je každoročně vyhlášen Evropským poradním panelem pro otázky dekubitů (EPUAP) na třetí čtvrtek v měsíci listopadu a připadá v letošním roce na 17. listopadu.**

K pravidelné odborné diskusi se schází již od roku 2014 nejen odborníci na prevenci a léčbu dekubitů (Česká společnost pro léčbu ran, Česká asociace sester, Česká neonatologická společnost), ale také zástupci pacientů (Česká asociace paraplegiků – CZEPA, Zahojíme.cz), zástupci poskytovatelů zdravotních služeb, vzdělavatelů (LF MU Brno, NCO NZO Brno, FZS ZČÚ Plzeň), představitelé podniků, odborníci na sběr a statistické zpracování dat (Ústav zdravotnických informací a statistiky – ÚZIS ČR), ale také zástupci Státního zdravotního ústavu (SZÚ) a Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP). Akci v letošním roce mediálně podpořil odborný časopis Florence a Medical Tribune.

Mgr. Alice Strnadová, MBA přivítala přítomné a poděkovala všem nejen za účast, ale za dlouhodobé plnění úkolů, které jsme si v rámci společné strategie v prevenci, sledování a léčbě dekubitů v České republice stanovili. Zároveň zmínila významnou událost, zvolení prof. PhDr. Andree Pokorné, Ph.D. novou prezidentkou EPUAP, přičemž její funkční období bude v letech 2023–2025.

Dále se Mgr. Alice Strnadová, MBA ujala zhodnocení aktivního postoje MZ ČR k výzvě EPUAP a připomněla historii vzniku tradice od roku 2013. Zmínila řadu akcí z minulých let, klíčové úkoly a cíle, které jsme si vytkli, které se podařilo realizovat. Zdůraznila význam kvalifikačního a celoživotního vzdělávání v oblasti dekubitů založeného na jasném a uceleném konceptu. Důležitou součástí dané problematiky jsou překlady zahraničních materiálů a implementace nových informací do českých doporučení. Zdůraznila význam vzniku a provozu portálu Dekubity.eu. O Portálu dále hovořila PhDr. Mgr. Michaela Hofštetřová Knotková. Jako pozitivní uvedla zvyšující se zájem o portál Dekubity.eu, v průměru využije portál na 16 000 osob za rok a stává se významným zdrojem informací pro kvalifikační a celoživotní vzdělávání.

Mgr. Alice Strnadová poděkovala prof. PhDr. Andree Pokorné, Ph.D. za odbornou garanci Klinického doporučeného postupu – Dekubity a závěrem představila nové myšlenky na příští roky v oblasti celoživotního vzdělávání v problematice dekubitů.

V září 2022 probíhala v Praze mezinárodní konference EPUAP, jejíž předsedkyní a odbornou garantkou byla prof. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D. Paní profesorka poděkovala všem, kteří participovali na přípravách konference včetně kolegyň ze společnosti Codan consulting a ve své prezentaci seznámila přítomné s důležitými zajímavostmi, ale jak sama uvedla: „zaznělo toho tolik, že je velmi obtížné vybrat alespoň něco. Konečně byla příležitost seznámit se osobně s odborníky, jejichž články čteme.“ Konference se zúčastnilo 480 odborníků ze 40 zemí, druhé největší zastoupení po České republice (132 účastníků) bylo ze Spojeného království (76) a další ze Švédska (35). Zaznělo 50 sdělení a bylo vystaveno 52 posterů, které prezentovali zejména mladí výzkumníci a je potěšitelné, že nastupuje další nová generace odborníků, kteří se zajímají o problematiku dekubitů. Zajímavé byly workshopy, možnost vyzkoušet si virtuální realitu nebo se setkat na VI. Českém sympoziu. Velmi kvalitní byl i doprovodný program. Celkově to byl úžasný zážitek, který vyvrcholil zvolením prezidentky EPUAP z České republiky. Paní profesorka přijímá tuto roli s pokorou a je si vědoma kolik práce i odpovědnosti ji čeká. Více informací v prezentaci nebo na stránkách EPUAP.

Hostem naše Kulatého stolu byla PhDr. Beata Gress Halasz, Ph.D., MPH, členka výboru EPUAP, která nás online seznámila se **Současnou situací v oblasti prevence a léčby dekubitů na Slovensku**. Představila problémy, s jakými se sestry na Slovensku potýkají v oblasti prevence i léčby dekubitů, jaké problémy naši sousedé řeší v oblasti kvalifikačního i celoživotního vzdělávání v dané problematice.

Následovala sdělení

Preskripce zdravotnických prostředků v praxi – Mgr. Lucie Jursíková Brožková představila první zkušenosti z oblasti předepisování zdravotnických prostředků v oblasti domácí péče, s jakými problémy se v praxi potýkají zdravotničtí pracovníci. Velmi zajímavá data prezentovala z provedené ankety „využití kompetence preskripce zdravotnických prostředků“ realizované u 68 poskytovatelů domácí péče na téma využití kompetence preskripce ZP, např. 60 % lékařů není ochotno přenést tuto kompetenci na všeobecnou sestru pracující v domácí péči, 25 % sester nemá požadovanou kompetenci, 10 % neumí preskribovat, 3 % nemá znalost legislativy a pouhá 2 % nechce převzít odpovědnost. Z výsledků ankety vzešlo, že všeobecné sestry z povolených zdravotnických prostředků nejvíce preskribují krycí materiály, a to v 75 %, ve 20 % jsou to inkontinentní pomůcky, ve 4 % stomické pomůcky a v 1 % kompresivní terapie.

Naše zkušenosti s využíváním dat zadávaných do NIS Medicalc4 – uvedly Bc. Vanda Tomášková, Mgr. Nina Müllerová – představily způsob zadávání dat o dekubitech do klinického informačního systému ve FN Plzeň, jakým způsobem lze následně získat data pro předávání do Systému hlášení nežádoucích událostí, jaké jsou další možnosti práce s daty a zda lze na základě statistických výstupů stanovovat preventivní opatření při léčbě dekubitu.

Vývoj pomůcek pro pronační polohu v období dynamických změn přednesl Mgr. Martin Holub, DiS. Přednáška prezentovala cestu od nápadu k realizaci vývoje pomůcky. Na začátku vzniká při poskytování ošetrovatelské péče problém pro sestru a pacienta, a to je pro výrobce impuls a příležitost nalézt řešení. Vývoj pomůcek je založen na partnerství všech zainteresovaných stran. Realizace je však možná pouze za grantové podpory a dodržení a důrazu na evidence-based přístupu.

Pohled pacienta na změny v oblasti prevence a léčby dekubitů, aneb jak vnímá změny za posledních 10 let osoba upoutaná na vozík – Marie Nahodilová promluvila o svém životním příběhu, kdy po úraze zůstala na vozičku, a přesto přes nemalé potíže získala práci

všeobecné sestry u poskytovatele zdravotních služeb. Představila i velmi důležitou problematiku peer mentora u vozíčkářů jako příležitost zahájit včasnou prevenci. Popsala i změny v oblasti prevence a léčby dekubitů dnes, jaký vnímá významný rozdíl v dostupnosti informací, v léčbě, v preskripci i v úhradách. Závěr své přednášky věnovala kazuistice pacientky s dekubitálním vředem III. kategorie včetně nákladovosti léčby.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

MUDr. Jan Stryja, Ph.D. se věnoval ve svém sdělení českým zkušenostem s tvorbou **Klinického doporučeného postupu nehojících se ran**. Upozornil na současné problémy českého zdravotnictví, kterými je výrazná heterogenita poskytované péče na regionální úrovni nebo závislost na zřizovateli zdravotnického zařízení. Rozdíly jsou patrné jak v lůžkové péči, tak i ambulantní péči, ale i v zařízeních sociální péče a v domácím prostředí. Ke zlepšení problému by mělo přispět vydání klinického doporučeného postupu. Zmínil se o vývoji českých klinických doporučených postupů, které byly vydávány pro praktické lékaře již v roce 2001. Následoval projekt Ministerstva zdravotnictví ČR, ve kterém vznikaly doporučené postupy vytvořené na základě odborného názoru autorské pracovní skupiny („expert opinion-based“) garantované Českou chirurgickou společností. Profesní zdravotnické organizace vytvořily v ČR více než 1900 klinických doporučených postupů, ale tyto výsledky nevycházejí z medicíny založené na důkazech (EBM). Teprve **Národní projekt tvorby českých klinických doporučených postupů (2018–2022)** podporovaný ministrem zdravotnictví ČR a řízený Agenturou pro zdravotnický výzkum České republiky splňuje požadavky EBM. Aktuálně je dokončeno 24 KDP, 3 návrhy KDP k veřejné oponentuře a 16 rozpracovaných návrhů KDP a jsou publikovány na Národním portálu klinických doporučených postupů

<https://kdp.uzis.cz/index.php?pg=kdp>

Pro tvorbu a implementaci klinického doporučeného postupu je potřebná všeobecná podpora. KDP jsou nejlepším způsobem, jak dosáhnout zlepšení kvality poskytované péče snížením rizik spojených s nesprávnou léčbou. Implementace KDP je výzvou pro odbornou veřejnost, zdravotní politiku státu i celou společnost.

Klinické doporučené postupy

Operační program Zaměstnanost,
CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/000822

1

Prioritní osa OPZ: 2 – Sociální začleňování a boj s chudobou

Hlavní řešitel projektu:

Agentura pro zdravotnický výzkum
České republiky (AZV ČR)

Partneři:

Ministerstvo zdravotnictví České republiky (MZ ČR)

Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS)

Důležité bylo i závěrečné sdělení, které přednesla prof. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D. – **Výstupy konkrétních projektových aktivit a jejich dopad do klinické praxe, na kterých se společně podílely kolegyně Lenka Krupová a Petra Bůřilová**. Aktivita byla zaměřená na hodnocení znalostí profesionálních pečujících, které mají dopad do klinické praxe. Znalosti byly posuzovány testem před a po proškolení. Posuzované byly znalosti v klasifikaci dekubitů dle EPUAP, obecné znalosti o dekubitech a iritačních dermatitidách, posouzení rizika vzniku dekubitů a znalosti o vhodnosti ošetřovatelských intervencí. Ve všech hodnoceních byly patrné nižší výsledky testů před proškolením. Hlavní nedostatky se vyskytovaly v neznalosti definicí jednotlivých kategorií dekubitů, rozdílů mezi dekubitem a vlhkou lézí, rizika puchýře nebo v použití kruhových polštářů a intervalu polohování přes den a noc. Konkrétní hodnoty výsledků jsou uvedeny v prezentaci. Zaznělo také, že by bylo vhodné realizovat posuzování znalostí v širším měřítku na národní úrovni.

Projektové týmy se ve svých výzkumech zaměřovaly také na oblasti skin tears (kožní trhliny) nebo na znalosti v diferenciaci diagnostice, prevenci a léčbě proleženin, kde byly hlavní zjištěné nedostatky – obecně nízká úroveň vědomostí v dané problematice. Opět bychom se na tuto oblast měli zaměřit i na národní úrovni.

Paní profesorka se zmínila také o projektu [Analýza nákladovosti léčby dekubitů - determinanty péče \(NU20-09-00094\)](#). Pilotní studie probíhala ve Fakultní nemocnici Ostrava na vybraných pracovištích (chirurgické klinice, interní klinice a KARIM). Výsledky pilotní studie ukázaly, že jsou nejvíce zaznamenány dekubity u žen na interním oddělení, ženy mají vyšší průměrný věk (78 let), než muži (68 let) v celém souboru, nejvyšší průměrný věk pacientů s dekubity byl na Interní klinice, následně Chirurgická klinika a KARIM.

Primární analýza nákladů na jednotlivé kategorie dekubitů ukázala skutečnost, že nejvyšší celkové náklady u dekubitů 4. kategorie (bez ohledu na ATB terapii) činí 58 625 Kč. Nejnižší náklady jsou logicky u kategorie 1 – 16 299 Kč, což také není zanedbatelné, ale samozřejmě to závisí na délce hospitalizace pacienta. Při výpočtu byl zohledněn nejen primární materiál, ale rovněž práce ošetrovatelského personálu, konzultace lékaře a případně konzilia.

Na závěr kulatého stolu zaznělo pozvání na XXI. celostátní kongres s mezinárodní účastí Léčba rány 2023 konaný ve dnech 26. - 27. 1. 2023 na Univerzitě Pardubicích. Hlavní téma kongresu jsou nehojící se rány v kontextu systémových změn ve zdravotnictví.

Lze konstatovat, že Ministerstvo zdravotnictví se vzdělavateli a poskytovateli zdravotních služeb zcela naplňují svými každoročními aktivitami výzvu „Jak se můžete zapojit“, a to naplňováním devíti klíčových bodů, které byly stanoveny v roce 2015:

- Zaměření na prevenci
- Vzdělávání
- Vybavení pracovišť
- zdravotnickými
- pomůckami, informačním
- systémem
- Odpovídající počet a
- skladba ošetrovatelského
- personálu
- Úhrada účinných
- preventivních opatření
- Hygiena
- Podpora podniků
- Evidence dekubitů
- Mezinárodní spolupráce

Jednotliví aktéři soustřeďují pozornost a neustále se snaží danou oblast změnit a především zlepšit, a to prostřednictvím certifikovaných kurzů pro zdravotnické pracovníky, zvyšováním povědomí o dekubitech na portále Dekubity.eu, zvyšováním informovanosti veřejných činitelů prostřednictvím tiskové zprávy.

Veškeré prezentace z 10. kulatého stolu jsou k dispozici na portále Dekubity.eu nebo na stránkách Ministerstva zdravotnictví.

společný cíl napříč kontinenty

STOP DEKUBITŮM

17. listopad 2022

STOP
PROFESIONÁLNÍ ÚČELNOST

EPUAP EUROPEAN
PRESSURE
ULCER
AUDITORY
PANEL

Jak se můžete zapojit?

- Zorganizujte vzdělávací aktivity zaměřené na prevenci a léčbu dekubitů.
- Zvyšte povědomí o dekubitech pořádáním informačních akcí.
- Šiřte informace o dekubitech ve své komunitě.
- Zvyšte informovanost veřejných činitelů o problému dekubitů.
- Přidejte se ke komunitě Stop Pressure Ulcers na sociálních sítích.

Stáhněte si zdarma vzdělávací materiály na:
www.epuap.org

EPUAP Business Office: office@epuap.org, +420 251 019 379.
Pro více informací sledujte EPUAP na [in](#) [in](#) [in](#) [in](#)

Společně proti dekubitům!
Inspirace z celého světa

London, Velká Británie

Alberta, Kanada

Prague, Česká republika

Bratislava, Slovenská republika

**NETCARE MONTANA HOSPITAL
PRESSURE PREVENTION DAY**

Pisa, Itálie

London, Hong Kong

Více na www.epuap.org/stop-pressure-ulcers.